

לתת פנים לחפלים

קטעו פנים לחפלים

”המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברנו המתים -
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו”

יצחק רבין.

משה (אוסוי) רובינשטיין

∨

17.6.1930 - 10.6.1948

חקר:
יהודית ואפרים
רון
אוג', 2017

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד”
(ירמיהו לא')

מסמך 1: דף נופל מקור: אתר יזכור משרד הביטחון

טוראי רובינשטיין, משה (אוס'י)

משה נולד בשנת תרפ"ט (1929) בעיירה מוהאץ בדרום הונגריה, במחוז ברניה. גדל בקהילה של יהודים מתבוללים. למד בבית ספר עממי בעיירת הולדתו, אך לאחר שסיים שש כיתות, כאשר החמירו הגזרות על היהודים, הוכרח להפסיק את לימודיו ולעזור להורים במלחמת הקיום.

במוהאץ חיו ערב מלחמת העולם השנייה כמה מאות יהודים. בפרוץ המלחמה (ספטמבר 1939) הייתה העיירה למקום ריכוז של יחידות צבא בדרכן לאוקראינה. עקב הברית בין הונגריה לגרמניה אמנם לא הגיעו הגרמנים למדינה, אך היהודים סבלו רבות מהאנטישמיות המתגברת של תושבי הונגריה. צעירים יהודים רבים נשלחו למחנות עבודה של הצבא ההונגרי.

ב-1944 הופרה הברית וגרמניה כבשה את הונגריה. במאי 1944 הוקם סמוך למוהאץ גטו ובו נכלאו כ-5,000 איש, רובם ככולם גורשו חודשים ספורים לאחר מכן לאושוויץ ושם נרצחו.

הוריו של משה נרצחו באושוויץ. מכל משפחתו רק הוא שרד, לאחר שהתגלגל ממחנה עבודה אחד למשנהו, נתנסה בתלאות ובמחלות אך החזיק מעמד עד לשחרור.

חסר: שמות הורים, תאריכי לידה ועליה מדוייקים

דף נופל

משה (אוס'י) רובינשטיין

טוראי

נפל ביום כ"ח באייר תשי"ח (06.06.1948)
בן 18 בנופלו

חיל רגלים

מקום מנוחתו
בית העלמין (חלקה צבאית) גזר

סיפור חייו
מקום מנוחתו
הנצחה באנדרטאות
איתור שם חלל

מצגי זיכרון
סדר דפיוף ביזכור
לפי א-ב
לפי תאריך נפילה

מסמך 2: דף "יזכור" בארכיון ההגנה מקור: אתר ארכיון ההגנה

טוראי משה "אוס" רובינשטיין ז"ל

מ.א. 173331

בן 18 בנפלו

נולד בהונגריה
בתר"צ, 1930
התגורר בחפציבה
שרת בפלמ"ח - חטיבת יפתח
יחידה: הגדוד הראשון - "העמק"
נפל בקרב
בג' בסיון תש"ח, 10/6/1948
במלחמת העצמאות
מקום נפילה: קיבוץ גזר
באזור מרכז הארץ והשפלה
מקום קבורה: גזר

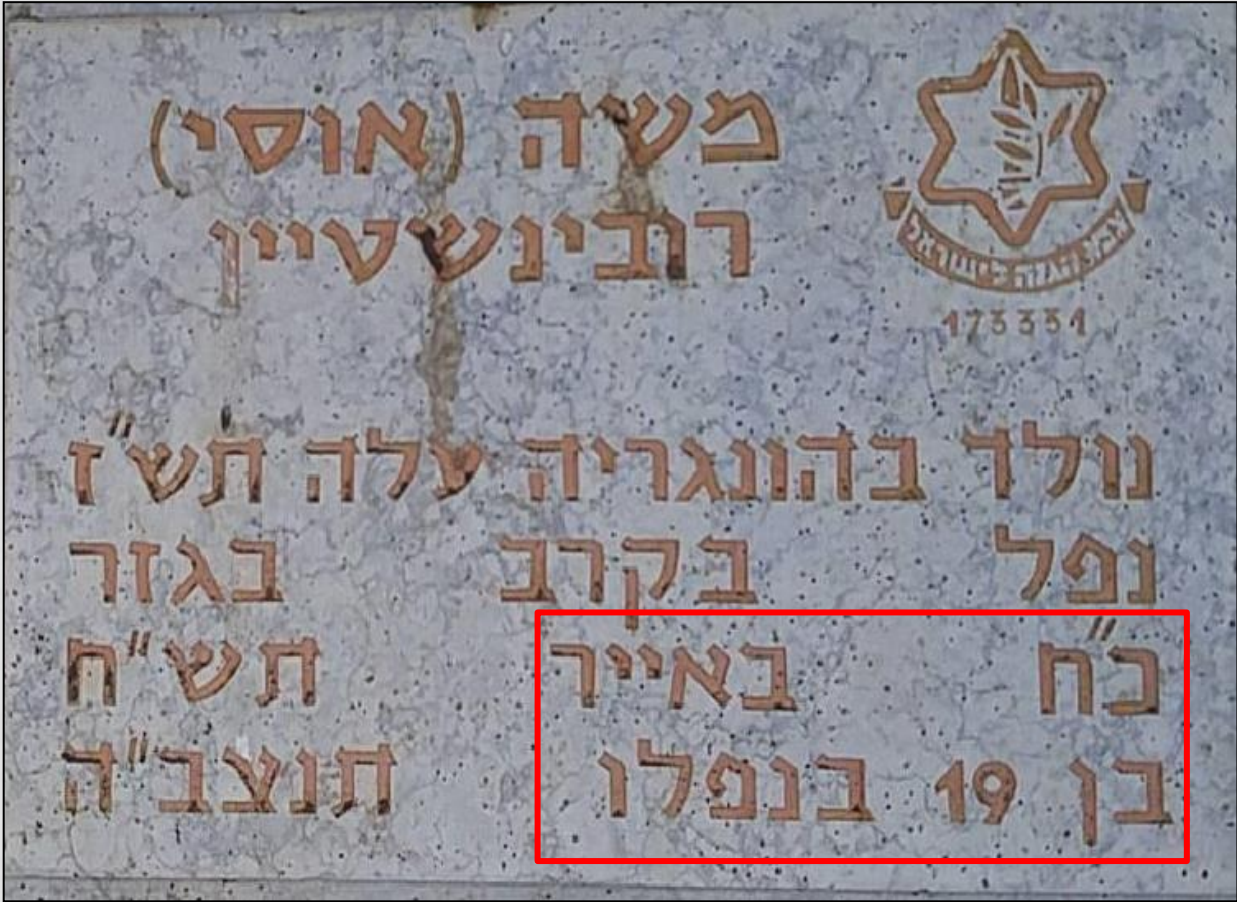
קורות חיים:

נולד ב-1930 במוהאץ שבדרום הונגריה, בקהילה של יהודים מתבוללים. משגמר שש כיתות של בית-ספר עממי, החמירו הגזירות על היהודים והוא הוכרח להפסיק את לימודיו ולעזור להורים במלחמת קיומם.
ב-1944 נלקחו הוריו (שמותיהם אינם ידועים) למחנה שממנו לא חזרו. הנער משה התגלגל ממחנה-עבודה למשנהו, התנסה בתלאות ומחלות והחזיק מעמד.
אחרי שחרור הונגריה מהכיבוש הנאצי עבר לבודפשט, התחיל לעבוד והצטרף לארגון-נוער ציוני. יצא עם חברתו לגרמניה, העפילו ארצה באניה "כנסת ישראל" (לפי גרסה אחרת ב"לנגב"), נשלחו לקפריסין, ומשם עלה ברשיון ב"עליית הנוער", בסוף קיץ 1947.
נשלח לחברת נוער עולה, במשק חפצי-בה, שבמעמק המזרחי. עבד בשקידה במחצבת השיש והשתדל ללמוד עברית. הלימודים היו קשים עליו, אך במידותיו נתחבב על החבורה. כשהחלה מלחמת-השחרור דרש לגייסו. החברה והמדריכים התנגדו לכך, כי לדעתם, עוד לא השתרש למדי, בחי" הארץ, ומשעמד על רצונו, גויס וצורף לגדוד הראשון של הפלמ"ח.
השתתף בקרב מלכיה, בכיבוש מלכיה ובפעולות אחרות בגליל העליון. הועבר עם גדודו לאזור לטרון וביום 10.6.1948 (על סף ההפוגה הראשונה) שמר עם כיתתו על התחמושת הרזרבית של הגדוד בקבוצת גזר. באותו יום פרץ הלגיון הערבי לגזר, ואחרי שעמד, עם חברי הקבוצה נגד האויב עד הכדור האחרון, נפל בין הנופלים. הובא למנוחת עולמים בקבר-אחים בבית-הקברות בגזר.

המספר האישי של משה (אוס)
רובינשטיין הינו:
173331

מסמך 3: המצבה של משה (אוססי) רובינשטיין בחלקה הצבאית בקיבוץ גזר
מקור: אתר billiongraves

טעויות על המצבה:
תאריך נפילה-ג' סיון
בן 18 בנפלו

בית העלמין בגזר. מקור: ויקיפדיה

מרכז מידע פלמ"ח

שורת הנופלים

בן 18 בנופלו

טוראי רובינשטיין משה "אוס"י
ז"ל

נולד בהונגריה
בתר"צ, 1930
נפל בקרב
בג' סיון תש"ח, 10.6.1948
במלחמת העצמאות
בשרותו בפלמ"ח, בחטיבת יפתח
הגדוד הראשון
מקום נפילה: גזר
באזור מרכז הארץ

נקבר בגזר

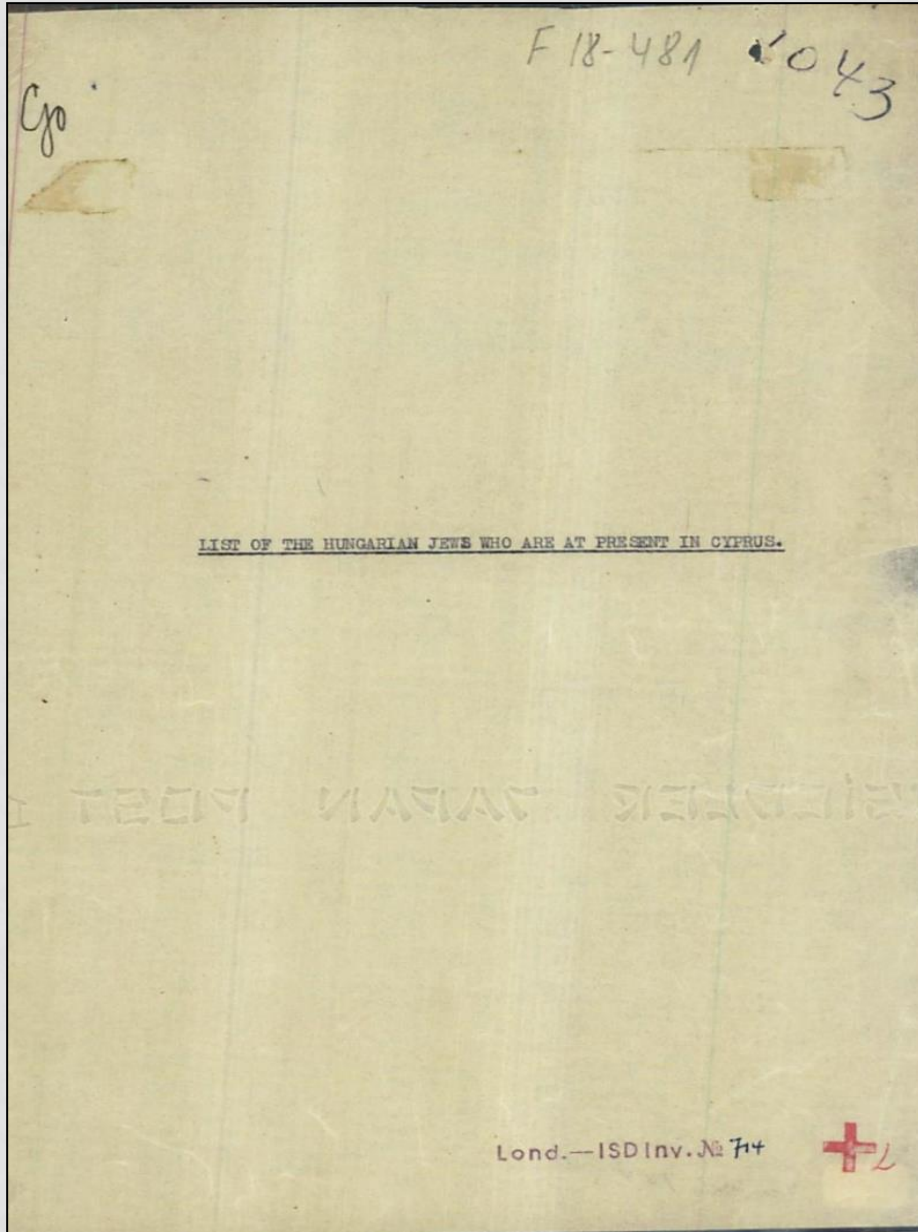

מסמך 4: דף חלל מאתר הפלמ"ח
מקור: www.info.palmach.org.il

סמל הפלמ"ח, מקור: ויקיפדיה

מסמך 5 : דף כותרת של רשימת יהודים מהונגריה במעצר בקפריסין, ובו הכרטיס של משה
מקור: ארכיון ITS ארולסון, מיסמך 78810346

מחנה המעצר קפריסין, מקור: ארכיון ההגנה

מסמך 6: הכרטיס של אוסקר רובינשטיין במנזר Indersdorf
מקור: ארכיון ITS ארולסן מיסמך 34643811

מסמך זה הוכן בארולסן על בסיס רשימת יהודים מהונגריה שהיו
בקפריסין לאחר המלחמה

Name: RUBINSTEIN, Oszkar	
BD: 17 Jahre BP:	Nat: ungarisch
LIST OF THE HUNGARIAN JEWS WHO ARE AT PRESENT IN CYPRUS; ohne Ausstellungsdatum. Prov.domicile: Mohacs	Hung.Jew.Congress; erhalten vom WJC./ London.
Father's name: Bernat	CONFIDENTIAL
Mother's name: Bergl Katalin	
Seiten: 16	Az.: F - 18 - 481 Zypern

אימות לשמות
ההורים

שם האב:
Bernat
Rubinstein
שם האם: Bergl
Katalin

מסמך 7: רשימת יהודים מהונגריה במעצר בקפריסין
מקור: ארכיון ITS ארולסן מיסמך 34643811

-16-

Name	Age	Previous domicile	Father's name	Mother's name
Feldmann Márta	16	Debrecen	Márton	Leipmann Julia
Feiner György	14	Budapest	Gyula	Lampenfeld J.
Ferencz Hándor	18	Bikszád	Moshe	Klein Eszter
Reich Miksa	17	Magyvárad	Simon	Friedmann P.
Pápai Ibolya	14	Szeged	László	Pollák Julia
Galecki Lajos	17	Budapest	Henrik	Bruckner M.
Farkas Jenő	17	Mezőkovácsháza	Salamon	Grünfeld Berta
Weissberger József	15	Mátészalka	Gergely	Klein Helén
Dávidovics Sándor	40	Kecskemét	Hermann	Hoffmann Róza
Klein István	16	Miskolc	Gyula	Neumann Márta
Reich Pál	17	Budapest	Ferenc	Blitzer Katalin
Winkler Gábor	17	S.A.ujhely	Zoltán	Zucker Fanni
Gelber Ferenc	17	Kétegyháza	Béla	Kaufmann Franciska
Guttman Márta	16	Csaba	Zoltán	Stein Erna
Rubinstein Oszkár	17	Mohács	Bernát	Bergl Katalin
Rosenbluth Ibolya	17	Nyírtass	Sándor	Berkovits Julia
Guttman Armandó	17	Milánó		
Stern Ervin	18	Budapest	Ignác	Glück Anna
Rosenberg Lajos	17	Bélapátfalva	Sándor	Scheffer Erzsébet
Láng Tibor	19	Budapest	József	Salomonovits Mária
Bernáth Anna	20	"	Henrik	Landesmann Lenke
" Tibor	18	Árad	Salamon	Klein Margit
" Zoltán	14	Budapest	Henrik	Landesmann Lenke
Cziffer Ignácné	43	Győr	Klein Mór	Singer Teréz
Cziffer Kató	9	Budapest	Ignác	Klein Ilona
" Marika	8	"	"	--
Csillag György	15	"	Zoltán	Schwartz Malvin
Fehér Helga	14	Bécs	Andor	Hertz Gréte
Fenyő Róbert	18	Budapest	László	Hoffer Hedvig
Fischer Edit	13	Apácia	Károly	Fischer Ibolya

מצוינים שמות הוריו של אוסקר רובינשטיין
ועיר הולדתו:

שם האב : Bernat Rubinstein
שם האם : Bergl Katalin

משה רובינשטיין בנם של ברנט וברגל קטלין.
אוסקר = אוסי

Rubinstein Oszkár

17

Mohács

Bernát

Bergl Katalin

מסמך 9: תרגום המסמך המקורי מובא בדף קודם – מכרסתת הניצולים. מקור: פוענח ותורגם ע"י יהודית שטייר

טופס אישי

בודפשט 1945 חודש אוגוסט 11 יום

מספר רשום

שם: אוסקר רובינשטיין מקום לידה: מוהאצ' [Mohács], על הדנובה, כיום סמוך למפגש הגבולות סרביה, קרואטיה והונגריה בצד ההונגרי - א.ש.]

מצב משפחתי: 1930 [שנת לידה ? - א.ש.]

שם אמו: קטלין ברגל לשעבר מקום מגוריו הקבועים: בודפשט רחוב סיב 26 [Sziv u. = לב - י.ש.]

מקום מגוריו עכשיו: בבית של עזרה לאומית ברחוב רוטנבילר [Rottenbiller u]

עיסוקו

מבקשים את מסירותם של הבגדים הרשומים: 300.- ז. א.

לשלם שלוש מאות פנגו

עזרה במזומן

מזון לימים

אפשרי למסירה

1 מעיל עליון

1 מעיל קצר

1 מכנסיים

1 תחתונים

נעליים

גרביים

1 [לא ניתן לקריא] נעליים

מצרכים לקיום למסירה

הפניה למגורים

אני מאשר את קבלת הסכום

הרשום למעלה

הערות

Törzslap

Budapest, 1945 VIII hó 11 nap

Név: Rubinstein Oszkar Szül.hely: Mohács Csal. áll: 1930

Anyja neve: Bergl Katalin Volt áll. Lakhelye: Bp. Sziv u. 26

Jelenlegi lakhelye: Nemzeti segély Rottenbiller u

Foglalkozása.... otthona

Következő ruhanemük kiadását kérjük 300.- azaz

Háromszáz

Pengő készpénzsegély kifizetendő

Napra.....

szolo élelmezés kiadható 1 felsőkabát felsőkabát

1 zako..... ruha

1 nadrág szoknya

1 ing ... bluz..... Uti csomag kiadható

1 alsonadrág.... nadrág.....

Cipő..... kombiné

Harisnya..... harisnya

.....ig 1 (olvashatatlan j.s.) cipő

Természetbeli ellátás kiadható

Otthonba beutalva

A fenti összeg átvételét igazolom

Megjegyzés

מסמך 11: הכרטיס של משה רובינשטיין במנזר Indersdorf

מקור: ארכיון ארולסן מסמך 34644066

הכרטיסים הוכנו בארולסן על בסיס רשימת ילדים שהיו בבית ילדים במנזר
אינדרסדורף לאחר המלחמה

על פי הכרטיס ישנו אימות לתאריך הלידה של משה רובינשטיין: 17.3.1930

Date	20.6.50/Fr E	
Name	RUBINSZTEIN, Mosze	File AT-1066
BD	17.6.30. BP	Nat Hung.-Jew
Next of Kin		
Source of Information	UNRA Team 182, D.F. Children's Center, Kloster Indersdorf, Landkreis Daubau	
Last kn. Location	Indersdorf	Date 1946/47
CC/Prison	Arr.	lib.
Transf. on	to	
Died on	in	
Cause of death		
Buried on	in	
Grave	D.C.No.	
Remarks	formerly addr.; Budapest	

מסמך 12: כרטיסיית הכוחות האמריקאים UNRAA - כותרת לרשימת הנערים ללא הורים

שוכזו במנזר Indersdorf

מקור: ארכיון ITS ארולסן מיסמך 81998789

ISD Abschrift!		INDERSDORF	
ARANOWITZ	Mira	May 14, 1928	Lituan Shaulev
ARATO	Istwan	June 21, 1930	Hungarian Csepel
BANDY	Gyula	July 28, 1926	" Miskolcz
BASCH	Miriam	Aug. 30, 1928	" Budapest
BERGER	Janek, György	Oct. 1, 1930	" "
BIJUM	Mosze, Istwan	March, 21, 1930	" "
BERKOVITS	Herman	Oct. 7, 1928	Czech Izvor
BERKOVITS	Magda	Aug. 17, 1929	" Paulovo
BRAUN	Avri	May 29, 1931	Hungarian Budapest
BRAUN	Tibor	Dec. 4, 1928	" Szarospotok
BURGER	Jánek	July 7, 1930	" Kisvárd
DICK	Istvan	July 19, 1928	" Pecs Baranya
DRUCKIER	Maniek	Oct. 17, 1930	Polish Lodz
ECKMAN	Mosze	March 16, 1920	Hungarian Budapest
EDLERMAN	Genia	Nov. 2, 1929	Polish Deblin
ENGEL	Iochak (Izar)	June 1, 1930	Roumania Blaszw
FARKAS	Joel	Sept. 12, 1928	Hungarian Mako
FARKOSZ	Erwin	Oct. 28, 1929	Roumanian Satumary
FARKOSZ	Lipot	Dec. 27, 1930	" "
FEUER	Mosze	May 15, 1931	Hungarian Budapest
FLEISCHER	Miklos	Dec. 9, 1930	" "
FLEGMAN	Jeno	Oct. 2, 1930	" Mad
FRIED	Andrej	March 31, 1931	Czech Uszerod
FRIED	Miklos	Aug. 17, 1928	" Beresowo
FRIED	Mordechaj	July 6, 1930	Hungarian Budapest
FRIEDMAN	Hilel	Nov. 17, 1929	" "
FRIEDMAN	Israel	Oct. 25, 1928	Polish Radom
FRIEDMAN	Katalin	March 24, 1930	Hungarian Szerencs
FRIEDMAN	Chaim	Aug. 27, 1929	" Budapest
FRUCHTER	Marton	March 10, 1928	Roumanian Statinska Doby
FÜREDY	Mosze	May 21, 1921	Hungarian Kanizsa
GABOR	Zwi	March 21, 1926	" Budapest
GARDOS	Steve	Jan. 31, 1929	" "
GLUCK	Sandor	May 4, 1930	" Matesalka
GOLDSTEIN	Helena	July 15, 1929	Czech Svalava
GRUN	Judith	July 18, 1928	Hungarian Muskole
HALBREICH	Klara	March 10, 1925	Polish Krakow
geb. GROSS			
HALBREICH	Simon	March 24, 1920	" "
HIRSCHHORN	Laslo	July 11, 1929	Roumanian Klausenburg
HOFFMAN	Imre	Sept. 7, 1929	Hungarian Csarda
HOLZER	Laslo	April 9, 1929	" Budapest
KAHAN	Jakob	March 9, 1930	Czech Lisicevo

דף ראשון מרשימת UNRAA -
רשימת הנערים ללא הורים שוכזו במנזר
Indersdorf

Name: _____

BD: _____ BP: _____ Nat: _____

Nominal Roll: Unaccompanied Children for Switzerland. Kloster Indersdorf. Ohne Ausstellungsdatum.

Listenvermerk: Final Nominal Roll of children sent in December 1945.

Father's Name: _____

Mother's Name: _____

(incl. - K. I. HK, 30. Juni 1960)

UNRRA EASTERN MILITARY DISTRICT HEADQUARTERS.

CM1

Az.: D.P. Lists
Kloster Indersdorf
Bestandsmeldung
(fr. KS 9/E/274)

82a

מסמך 13: דף שני מרשימת UNRAA - רשימת הנערים ללא הורים שרוכזו במנזר Indersdorf
 מקור: ארכיון ITS ארולסן מיסמך 81998791

KAPANTOS	Josef	1930	Hungarian	Budapest
KOPOLOVITS	Bernath	July 23, 1929	Czech	Svalava 37
KAUFMAN	Zoltan	Oct. 26, 1930	Hungarian	Sopron
KATZWER	Solana	Dec. 25, 1928	Czech	Jablonova
KENNEDI	Gyorgy	March 29, 1931	Hungarian	Budapest
KENNEDI	Robert	Sept. 19, 1928	"	"
KLEIN	IMre	June 27, 1929	"	Törökszent
KLEIN	Otto	April 30, 1929	"	Budapest
LACHMAN	Abráham	Nov.28,1945	Polish	Landsberg
LANDAU	Ghawa	April 20, 1931	Hungarian	Kisvarda
LEBOVITZ	Ester	Dec. 1, 1928	"	Bekescaba
LEBOVITZ	Herman	April 22, 1932	Czech	Uzhorod
LEBOVITZ	Miklos	Febr.28,1931	"	"
LÖFFLER	Elli	June 8, 1931	"	Komarno
MARKSTEIN	Michal	May 26, 1931	Hungarian	Budapest
MAYEROWITS	Henryk	April 18, 1917	"	Biuke
MAYEROWITSCH	Ryfka	May 12, 1920	"	Ripine
MAYEROWITSCH	Susanna	April 8, 1939	"	Bratislava
MAYEROWITSCH	Tibor	July 26, 1940	"	Budapest
MAYEROWITSCH	Tomas	August 3, 1942	"	Budapest
MEISELS	Pircha	April 8, 1930	"	Kiszvardo
MOSZKOWICZ	Rozena	Nov.28,1928	"	Uzhorod
MATHIAS	Karl Heinz	April 20, 1929	German	Pasevalk
MUSZKAL	Smil	Aug.14, 1928	Roumanian	Giulesti Maramaris
NEUWIRTH	Miklas	Aug. 6, 1928	Hungarian	Mateszalkou
RIFOLD	Laslo	March 1. 1929	"	Budapest
ROTKEL	Aser	June 18, 1931	"	"
RUBINSZTEIN	Mosze	June 17. 1930	"	"
SABO	Zalman	Oct.1, 1931	Roumanian	Rozalio
SCHIFFER	Andre	April 5, 1931	Hungarian	
SCHWARZ	Eli	Febr. 2 1931	Hungarian	Kisvarda
SCHWARZ	Georg	Dec. 25, 1931	"	Duböszorn
SIMONYI	Gabor	Febr.24, 1931	"	Budapest
SALOMON	Szlomo	June 17, 1929	"	Mateszalk
SALOMON	Andor	March 6, 1925	"	Budapest
STEINDLER	Laslo	Dec. 3, 1923	"	Ulychely
STERN	Margit	Oct.23, 1929	Czech	Stanovo
Schnurman	Gerhard	March 2, 1934	Polish	Hamburg
TELLER	Judith	March 29, 1928	Hungarian	Myere Gyhza sabolcz
TRONSTEIN	Szmul	Sept. 23, 1930	"	Nemeti

משה רובינשטיין וידידו
 אשר רוטקל (לימים גד רון)
 ברשימת Indersdorf

מצוין כי משה נולד ב: 17.6.1930
 בהונגריה, הגיע מבודפשט.

משה ואשר הגיעו מבודפשט והיו
 באותה חברת נוער בקיבוץ חפציבה

קיבוץ חפציבה שנות ה-40. מקור: אתר ביתמונה

מסמך 14: דף הספד בקיבוץ חפציבה על משה (אוסי) רובינשטיין

מקור: קיבוץ חפציבה

"עבד בשקידה במחצבה.. והשתדל ללמוד עברית. הלימודים היו קשים עליו, אך במנהגיו נתחבב על החבורה. כשהחלה מלחמת המולדת דרש לגייסו... ומשעמד בתוקף על רצונו גויס וצורף לגדוד 1 של פלמ"ח..."

117 ר'

רובינשטיין משה (אוסי)

נולד ב-1929 במוהאץ שבדרום הונגריה, בקהלה מרוחקת מיהדות פרשיח ולאומית. משגמר שש מחלקות ב"ס עממי בא צוק העתים גם על היהודים ההם והוא הוכרח להפסיק את לימודיו ולעזור להורים במאבק על המחיה ב-1944 נלקחו הוריו למחנה שממנו לא חזרו, ובגלל אבדן בנם יחידם אף שמתיהם לא נשארו לזכרון בישראל. והנער משה החגלגל ממחנה-עבודה למשנהו, סבל מצוקה ומחלות והחזיק מעמד. אחרי שחרור הונגריה מהכיבוש הנאצי עלה לבודאפשט, נכנס לעבודה והצטרף לארגון-נוער ציוני. יצא עם חבורתו לגרמניה, העפילו ארצה באניה "כנסת ישראל" (ולפי גירסה אחרת כ"לנגב"), נלקחו לקפריסין, ומשם עלה ברשיון,

במסגרת עליה הנוער, בסוף קיץ 1947. נשלח לחברת נוער עולה במטק

חפצי-בה שבעמק המזרחי, עבד בשקידה במחצבת השיש והשתדל ללמוד

עברית. הלימודים היו קשים עליו, אך במנהגיו נתחבב על החבורה.

כשהחלה מלחמת המולדת דרש לגייסו. החברצ והמדריכים התנגדו, כי

לדעתם עוד לא השתרש למדי בחיי הארץ, ומשעמד בחוקף על רצונו גויס

וצורף לגדוד 1 של פלמ"ח. השתתף בקרב על מלכיה, בכיבוש מלכיה

ובעוד פעולות בגליל העליון. הועבר עם גדודו לאזור לטרון, וכיום

6.6.49 (על סף ההפוגה א') היה עם כחתו בשמירה על התחמושת

הרזרביה של הגדוד בקבוצת גזר. כאוחו יום פרץ הלגיון הערבי לגזר,

ואחרי שעמד עם חברי הקבוצה נגד האויב עד הכדור האחרון, נספה

בין יתר הנרצחים שלא נלחמו עוד, והובא למנוחה בקבר אחים בגזר.

מסמך 15: דף הספד בקיבוץ חפציבה על משה (אוס'י) רובינשטיין

מקור: קיבוץ חפציבה

תיקון נדרש בדף "יזכור" טור' רובינשטיין משה (אוס'י)

המשך סיפור חייו

הוריו של משה נרצחו באושוויץ. מכל משפחתו רק הוא שרד, לאחר שהתגלגל ממחנה עבודה אחד למשנהו, נתנסה בתלאות ובמחלות אך החזיק מעמד עד לשחרור.

אחרי שחרור הונגריה מהכיבוש הנאצי עבר משה לבירה בודפשט, החל לעבוד והצטרף לארגון נוער ציוני. עם חברים מארגונו יצא לגרמניה, ומשם ניסו להעפיל ארצה. בסוף 1946, לאחר המתנה ארוכה, הפליג משה לארץ ישראל באוניית המעפילים "כנסת ישראל". האונייה נתפסה על ידי הבריטים ומעפיליה גורשו למחנה מעצר בקפריסין.

משה המתין בקפריסין עד לקבלת רשיון עלייה במסגרת "עליית הנוער", והגיע לארץ ביום 27 באוגוסט 1947. עם בואו נשלח לחברת נוער עולה במשק חפציבה שלמרגלות הגלבוע. הוא נקלט במשק, עבד בשקידה במחצבת השיש והשתדל ללמוד עברית. הלימודים היו קשים עליו, אך בהתנהגותו ובהשתדלותו נתחבב על החברים.

כשפרצה מלחמת העצמאות דרש משה כי יגייסוהו. החברה והמדריכים התנגדו לכך, כי לדעתם עוד לא השתרש דיו בחיי הארץ, אך הוא עמד בתוקף על רצונו להתגייס. לבסוף נעתרו להפצרותו וב-1 באפריל 1948 גויס. במשך שבועיים עבר אימונים במחנה גבעת זייד, ואחר צורף לגדוד "העמק" - הגדוד הראשון של הפלמ"ח. בשלהי אפריל 1948 הועבר הגדוד צפונה ומאז לחם במסגרת חטיבת "יפתח" - חטיבה מספר 11 ב"הגנה".

משה השתתף עם גדודו בקרבות מלכיה כנגד צבא הפלישה הלבנוני ו"צבא ההצלה" הערבי בפיקוד קאוקג'י במחצית מאי 1948, ובפעולות נוספות בגליל העליון.

ביוני 1948 הורד הגדוד לאזור לטרון כדי לסייע במבצע "דני" לפתיחת הדרך לירושלים, והוצב באזור הכפר הערבי אל קובאב (כיום מושב משמר איילון). חלק מאנשי הגדוד, ומשה ביניהם, נשלחו לסייע בהגנת קבוצת גזר מפני כוחות הלגיון הערבי שחנו בסמוך לה.

בצהרי יום כ"ח באייר תש"ח (6.6.1948) שעות אחדות לפני כניסת ההפוגה הראשונה במלחמה לתוקף, התארגן הכוח הערבי, שמנה פלוגת לגיון, כוחות בלתי סדירים ושריוניות, ותקף את קיבוץ גזר. האש הכבדה שהומטרה הרסה את עמדות המגן ושיתקה כל אפשרות של התנגדות מאורגנת. הירדנים הצליחו לפרוץ למשק ולכבוש אותו. בקרב זה נפלו כשלושים לוחמים ומשה ביניהם. עוד כשלושים מגינים נפלו בשבי הירדנים. קיבוץ גזר שוחרר על ידי לוחמי "יפתח" שעות ספורות לאחר מכן.

משה היה בן תשע-עשרה בנפלו. הובא למנוחת עולמים בבית העלמין בגזר.

זכרו של משה הועלה בחוברת לזכר חללי חפציבה.

(דף זה הוא חלק ממפעל ההנצחה הממלכתי 'יזכור', שנערך ע'י משרד הביטחון)

בדף "יזכור" יש לתקן תאריך נפילתו של משה (אוס'י) רובינשטיין ל- ג' סיון תש"ח 10.6.1948 (מקור הטעות בדף הספד של קיבוץ חפציבה)

בעקבות החקירה, והמצאים שנמצאו אודות
החייל משה רובינשטיין, קיימים מספר
תיקונים שיש לעשות בדף הנופל לזכרו:
משה נולד ב- 17.6.1930
ונפל בתאריך ג' סיון תש"ח 10.6.1948

טוראי

משה (אוסי) רובינשטיין

נפל ביום כ"ח באייר תשי"ח (06.06.1948)

בן 18 בנופלו

חיל רגלים

מקום מנוחתו

בית העלמין (חלקה צבאית) גזר

טוראי

רובינשטיין, משה (אוסי)

משה נולד בשנת תרפ"ט (1929) בעיירה מוהאץ'
בדרום הונגריה, במחוז ברניה. גדל בקהילה של
יהודים מתבוללים. למד בבית ספר עממי בעיירת
הולדתו, אך לאחר שסיים שש כיתות, כאשר
החמירו הגזרות על היהודים, הוכרח להפסיק את
לימודיו ולעזור להורים במלחמת הקיום.

במוהאץ' חיו ערב מלחמת העולם השנייה כמה
מאות יהודים. בפרוץ המלחמה (ספטמבר 1939)